

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 6Cdo/160/2022                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 1418203352                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 28.11.2024                     |
| Meno a priezvisko:         | Mgr. Dušan Čimo                |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2024:1418203352.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu N.. L. W., narodeného X. J. XXXX, X., U. XXXX/XA, zastúpeného splnomocnenkyňou LEGAL POINT s.r.o., Považská Bystrica, Nemocničná 979, IČO: 47 253 495, v mene ktorej koná ako konateľka advokátka JUDr. Lucia Bušfy, proti žalovanému Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, Bratislava, Pribinova 2, IČO: 00 151 866, o určenie absolútnej neplatnosti personálneho rozkazu, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (predtým na Okresnom súde Bratislava IV) pod sp. zn. 10C/38/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 5. apríla 2022 sp. zn. 8Co/31/2022, takto

### rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 5. apríla 2022 sp. zn. 8Co/31/2022 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 28. októbra 2021 č. k. 10C/38/2018 - 243 I. určil, že právny úkon - Personálny rozkaz č. 40 z 8. júna 1999 riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v L. X., podpísaný L.. Y. H. (ďalej tiež len „rozkaz o uvoľnení“ a „okresný policajný riaditeľ“ - pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), je neplatný; II. žalobcovi voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a III. vyslovil, že o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník po právoplatnosti tohto „rozhodnutia“ (správne „rozsudku“ - opäť pozn. najvyššieho súdu). Rozsudok odôvodnil, pokiaľ šlo o vec samu, právne ust. § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „CSP“); § 34, § 37 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „OZ“); § 196 ods. 1 a § 273 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež len „zákon č. 73/1998 Z. z.“) a §§ 109 a 113, § 127 ods. 1 až 4 a § 135 ods. 1, 3, 4 a 7 (pri označení druhého z odsekov ostatného spomínaného paragrafu v dôsledku zrejmej chyby v písaní opätovne za odsek 1 - do tretice pozn. najvyššieho súdu) zákona SNR č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky (ďalej tiež len „zákon č. 410/1991 Zb.“).

2. Vecne podľa neho žalobca mal naliehavý právny záujem na požadovanom určení, bez ktorého by sa jeho právne postavenie stalo neistým (odkaz na R 17/1972), pričom neistotu tu spôsobovala neschopnosť žalobcu preukázať v Sociálnej poisťovni výkaz o odpracovanom období (čo mu bude komplikovať situáciu pri priznávaní starobného dôchodku). Výkonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobca v súvislosti s jeho trestným stíhaním, vzatím do väzby a pozastavením mu výkonu služby (v decembri 1997) požiadal (žiadosťou z 29. januára 1998, doručenou nadriadenému 2. februára 1998) o uvoľnenie zo služobného pomeru a to v čo najkratšom čase, najneskôr do 15. februára 1998, pretože sa ale so služobným orgánom nedohodol inak (resp. dohoda preukázaná nebola), služobný pomer mal skončiť uplynutím štvormesačnej lehoty začínajúcej plynúť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po doručení žiadosti, teda 30. júna 1998 (podľa zákona č. 410/1991 Zb. platného a účinného v čase doručenia žiadosti). Ešte v čase plynutia takejto lehoty však okresný policajný riaditeľ doručil žalobcovi ďalší personálny rozkaz č. 93 z 1. apríla 1998 o prepustení žalobcu zo služobného pomeru podľa § 192 ods. 1 písm. d) zákona č. 73/1998 Z. z. (ďalej tiež len „prepúšťací rozkaz“), podľa ktorého sa mal služobný pomer skončiť dňom doručenia tohto personálneho rozkazu (taktiež 1. apríla 1998), v tomto prípade však zasiahol najvyšší súd, ktorý rozsudkom z 29. januára 1999 sp. zn. 6Sž/78/98 zrušil rozhodnutie žalovaného z 26. mája 1998 (ktorým toto zamietlo odvolanie žalobcu proti prepúšťaciemu rozkazu a rozkaz potvrdilo) a vrátil mu vec na ďalšie konanie (pre neuvedenie v rozhodnutí o prepustení aj konkrétnych skutočností zakladajúcich nespôsobilosť na výkon akejkoľvek funkcie v Policajnom zbore ako použitý dôvod prepustenia). Hoci žalobca následne písomnou žiadosťou z 30. apríla 1999 oznámil svoj záujem na trvaní jeho služobného pomeru, vydaný bol a po bežnom roku odo dňa, ku ktorému mal služobný pomer skončiť, vtedajšej právnej zástupkyňi žalobcu tiež doručený rozkaz o uvoľnení. Ten je podľa súdu prvej inštancie rozhodnutím vo veci samej, v ktorom chýbalo poučenie o odvolaní ako jedna zo zákonných náležitostí a táto skutočnosť spôsobuje neplatnosť právneho úkonu, ktorá pôsobí od počiatku, argumentoval tiež okresný súd, ktorý nad rámec uvedeného vyššie v odôvodnení rozsudku poskytol tiež ďalší viac-menej teoretický výklad na tému neplatnosti právnych úkonov aj s odkazmi na časť judikatúry Najvyššieho súdu Českej republiky (23 Cdo 879/2014 a 33 Cdo 3100/2007), resp. najvyššieho súdu (1Cdo/113/2008), v zhode so žalobcom považujúc za tendenčný a účelový výklad žalovaného, podľa ktorého zrušením rozhodnutia o prepustení sa vytvoril predpoklad pre skončenie služobného pomeru uvoľnením (v lehote podľa § 109 ods. 2 zákona č. 410/1991 Zb.).

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež len „odvolací súd“) rozsudkom z 5. apríla 2022 sp. zn. 8Co/31/2022 na odvolanie žalovaného rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Konštatoval, že odvolanie žalovaného bolo dôvodné, keď súd prvej inštancie síce dôkladne ustálil skutkový stav, správne na posudzovaný služobný pomer aplikoval relevantné ustanovenia zákona č. 410/1991 Zb. a správne tiež považoval rozkaz o uvoľnení za rozhodnutie vo veci samej, ktoré zakladá hmotnoprávne účinky; nesprávne však vec prejednal v civilnom sporovom konaní ako súkromnoprávny spor podľa § 3 a § 137 písm. c) CSP. Služobný pomer policajtov je totiž inštitútom verejného práva, ktorý nevzniká zmluvou, ale rozhodnutím (mocenským aktom príslušného orgánu policajného zboru) o prijatí a pre takýto (štátnozamestnanecký) vzťah je charakteristickou (na rozdiel od súkromnoprávných vzťahov vyznačujúcich sa rovnakým či rovnocenným postavením ich subjektov) nerovnosť jeho subjektov a založenie na princípe nadriadenosti a podriadenosti (subordinácie). Jediným právnym prostriedkom ochrany proti personálnemu rozkazu tak je odvolanie, ktoré možno podať aj pri absencii poučenia, jeho nepodanie však nemožno obísť podaním určovacej žaloby (navyše po 15 rokoch od vydania rozkazu). Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu správne konštatoval, že list žalobcu z 30. júna 1999 možno kvalifikovať za odvolanie v zmysle § 135 ods. 1 zákona č. 410/1991 Zb., „to, že o ňom nebolo ďalej konané, je v danej veci bezpredmetné“ (citované z rozsudku) a personálny rozkaz ako individuálny právny akt a rozhodnutie vydané v osobitnom správnom konaní nie je právnym úkonom, ktorého neplatnosť by šlo vysloviť na základe žaloby podľa § 137 písm. c) CSP, nejde tu ani o určenie právnej skutočnosti vyplývajúcej z osobitného predpisu podľa § 137 písm. d) CSP, nejedná sa preto o žiadnu zo žalôb podľa § 137 CSP, prejednávanych súdmi v civilnom sporovom konaní a napokon dôvodnou bola tiež námietka žalovaného o nemožnosti aplikácie na rozhodnutia vo veciach služobného pomeru ustanovení OZ o právnych

úkonoch.

4. Proti takémuto rozsudku podal žalobca dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z dôvodu tzv. zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP aj z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom v otázke dosiaľ dovolacím súdom neriešenej podľa § 421 ods. 1 písm. b) rovnakého zákona. Popri zotrvaní na svojej skoršej argumentácii, ktorej tzv. leitmotívom bolo obhajovanie možnosti napadnutia personálneho rozkazu podľa ustanovení OZ o právnych úkonoch namietal, že tzv. zmätočnosťnou vadou v podobe porušenia jeho práva na spravodlivý proces odvolací súd zaťažil predovšetkým nedostatočným odôvodnením svojho rozsudku, v rámci ktorého sa vôbec nevysporiadal s relevantnou argumentáciou z jeho vyjadrenia k odvolaniu žalovaného. Právnou otázkou dosiaľ dovolacím súdom neriešenou, na ktorej vyriešení celkom nepochybne záviselo aj rozhodnutie odvolacieho súdu v tejto veci, je potom, či sa možno domáhať neplatnosti personálneho rozkazu za pomoci (civilnej) žaloby, ak síce proti rozkazu bolo podané na to oprávneným subjektom odvolanie, o tom ale nebolo konané ani rozhodnuté. Stav právnej neistoty v prípadoch, akým je aj ten žalobcov, totiž nejde odstrániť inak a neobstojí preto ani záver odvolacieho súdu o tom, že okolnosť nekonania o odvolaní na to povolaným služobným orgánom je bez právneho významu, argumentoval ďalej dovolateľ upriamujúci tiež pozornosť na to, že k začatiu konania v tejto veci došlo ešte za účinnosti skoršej úpravy procesného práva a aj na posudzovanie prípustnosti žaloby sa tak malo použiť ustanovenie § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „OSP“).

5. Žalované navrhlo dovolanie zamietnuť. Podľa jeho názoru je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu správnym a dovolanie žalobcu naopak neopodstatnené.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) podala strana, v ktorej neprospech bol vydaný napadnutý rozsudok odvolacieho súdu (§ 424 CSP) a to za splnenia podmienky zastúpenia dovolateľa aj spísania jeho dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP v spojení s čl. I § 12 a nasl. zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení živnostenského zákona v znení neskorších zmien a doplnení), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel pritom k záveru, že dovolanie treba považovať za prípustné a tiež dôvodné (nech aj v tomto prípade len v časti namietajúcej tzv. zmätočnosť, ako bude uvedené tiež neskôr).

7. I za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani sebou samým) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (tu porovnaj napríklad 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012).

8. Zhora naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie napadnúť (úspešne) dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach §§ 420 a 421 CSP.

9. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

11. Špecifikom dovolania v prejednávanej veci bolo, že napriek jeho opretiu o oba zákonom poznané dovolacie dôvody (tzv. zmätočnosť aj nesprávne právne posúdenie veci) a v rámci nich tiež o dva dôvody prípustnosti dovolania (postup súdu na ujmu práva strany sporu na spravodlivý proces, okrem ktorého tu bola i požiadavka na zacelenie bieleho miesta na obraznej mape judikatúry) mali oba uplatnené dovolacie dôvody aj dôvody prípustnosti dovolania charakter tzv. spojených nádob. To (samozrejme s určitou mierou zjednodušenia) znamená, že tu všetko „stojí a padá“ na otázke vecnej prejednávateľnosti žalôb, akou je tiež tá v tentoraz posudzovanom prípade, a teda aj na otázke oprávnenia súdu v civilnom sporovom konaní rozhodnúť v sporoch iniciovaných takýmito žalobami, ktorých priamym predmetom, vyjadreným i v petite žaloby (čiže vo vlastnom žalobnom návrhu), je požiadavka na určenie neplatnosti právneho úkonu, pri ktorom niet sporu, že tento nie je úkonom zo sféry tzv. občianskeho práva hmotného (pri vychádzaní z niekdajšieho triedenia práva na jednotlivé odvetvia), na ktorý by mala dopadať úprava z OZ, ale tu ide o rozhodnutie služobného orgánu vo veci služobného pomeru policajta. V takomto prípade, v ktorom rubom tej istej obraznej mince, ktorej líce predstavuje právo na spravodlivý proces, je otázka právomoci súdu (v tomto prípade dovolaním výslovne nenamietaná a aj odvolacím súdom v odôvodnení jeho rozsudku spomenutá len náznakom), potom logicky nejde inak, než argumentovať viac komplexnejšie (než adresne vo vzťahu ku konkrétnej namietanej vade).

12. Pri tzv. zmätočnostných vadách väčšinová rozhodovacia prax dovolacieho súdu kladie medzi prípustnosť a dôvodnosť dovolania znamienko rovnosti, teda za prípustné aj za dôvodné považuje každé dovolanie, ktorým je opodstatnene vytýkané zaťaženie konania pred odvolacím súdom (a prípadne tiež pred súdom prvej inštancie) namietanou vadou zmätočnosti (s prakticky jediným možným výsledkom dovolacieho konania v podobe kasačného uznesenia najvyššieho súdu, ak ide o takýto prípad) a toto platí aj naopak (čím treba rozumieť, že ak sa vada zmätočnosti vytýka dovolaním nedôvodne, alebo - inak povedané - jej tu podľa názoru dovolacieho súdu niet, dovolanie nie je len nedôvodným, ale aj neprípustným a ako také musí byť odmietnuté). Istá paralela s práve uvedeným je tu aj v prípadoch dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci, to však prakticky bezvýnimočne (opäť podľa väčšinovej judikatúry) len u dovolaní podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, t. j. pre odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (ktorý tu buď je a potom je dovolanie prípustné a tiež dôvodné, i tu s následkom kasácie alebo naopak nie je a potom dovolanie musí byť odmietnuté, nakoľko nie je len nedôvodným, ale aj neprípustným - pre nenaplnenie skutkovej podstaty nesprávneho právneho posúdenia veci urobenej súčasťou ustanovenia, o ktorom je tu reč). Pri dovolaniach, ktorých prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovení § 421 ods. 1 písm. b) a/alebo c) CSP je to potom čiastočne inak a síce v tom, že tu sa skúma najskôr prípustnosť, ktorá je determinovaná opodstatnenosťou tvrdenia, že otázka nastolená dovolaním je buď skutočne dosiaľ odvolacím súdom neriešenou alebo takou, vo vzťahu ku ktorej rozhodnutia dovolacieho súdu nechýbajú, sú ale rozdielne a dovolací súd takýto stav rozdielnosti ešte neodstránil. Ak sa zodpovedajúce tvrdenie ukáže nepravdivým, teda buď ak rozhodnutie riešiace dovolateľom nastolenú otázku existuje alebo skorší stav rozdielnosti rozhodovania tu už (v čase podania dovolania) nie je (spravidla pre prijatie jednej línie judikatúry vo forme judikátu alebo za využitia inštitútu veľkého senátu), dovolanie sa musí odmietnuť (ako neprípustné) a len v opačnom prípade sa dovolací súd dostáva k vecnému posudzovaniu problému (pri ktorom spôsob jeho rozhodnutia závisí od toho, či bude považovať za správne to riešenie problému, ktoré mu v konkrétnej veci ponúkol odvolací súd).

13. Pri vyjdení z práve priblížených úvah potom odvolaciemu súdu síce nešlo vytýkať, žeby neposúdil správne to, či v žalobe uvedený akt (rozkaz o uvoľnení) má povahu právneho úkonu zo sféry súkromného práva, a teda i spochybniteľného za pomoci tzv. určovacej žaloby, tým, čo mu však naopak už nevytknúť dost dobre nešlo, bolo to, že takéto v princípe správne posúdenie problému nezakončil tou správnou koncovkou, keď na napadnutie aktu určovacou žalobou nespochybniteľného (a to navyše za stavu neprehliadnuteľných pochybností o tom, či skutočný záujem žalobcu naozaj vyjadruje práve požiadavka sformulovaná v petite žaloby) reagoval zamietnutím žaloby (teda vecným rozhodnutím).

14. Teória procesného práva i relevantná judikatúra, viažúce sa k problému určovacích žalôb, v režime OSP (za účinnosti ktorého začalo aj konanie v tentoraz prejednávanej veci) upravených ustanovením §

80 písm. c) takéhoto zákona a v režime procesnej úpravy dnešnej ustanovením § 137 písm. c) CSP totiž poznajú prakticky len dva dôvody zamietnutia takejto žaloby. Prvým je dôvod procesný, spočívajúci v tom, že nie je naplnený základný procesný predpoklad prípustnosti žaloby, ktorým je naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení; druhým potom dôvod, že žaloba nemôže obstať vecne a to preto, že požiadavka v nej vyjadrená nemá opodstatnenie (čo pri žalobách o neplatnosť právnych úkonov znamená to, že výsledky vykonaného dokazovania nepodporujú tvrdenia zo žaloby - že napádaný úkon trpí niektorým alebo aj viacerými z dôvodov, či už absolútnej alebo relatívnej neplatnosti a ako taký ho preto nejde považovať za spôsobilý nástroj regulácie tých právnych vzťahov, na ktorých reguláciu mal slúžiť). Neexistencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je v zmysle už dostatočne stabilizovanej judikatúry súdov (vrátane súdu najvyššieho) daná nespôsobilosťou zvoleného prostriedku dosiahnuť zamýšľaný cieľ, teda odstrániť stav právnej neistoty žalobcu s konečnou platnosťou a vytvoriť takto pevný podklad pre vzťahy účastníkov (dnes strán sporu) v budúcnosti (obvykle buď preto, že cestou ochrany práva je žaloba na plnenie alebo preto, že na odstránenie stavu právnej neistoty je spôsobilá poslúžiť iná než zvolená určovacia žaloba); vecnou neopodstatnenosťou žaloby je potom naopak stav jej procesnej prípustnosti, avšak za stavu nemožnosti akceptovania argumentácie v prospech neplatnosti úkonu (kedy súd v odôvodnení rozsudku zamietajúceho žalobu prakticky oponuje žalobcovi a poskytuje argumenty na podporu vlastného názoru, podľa ktorého spochybnený úkon obstoí, a preto ho treba považovať za platný).

15. O žiadnu z takýchto procesných situácií ale v prejednávanej veci nešlo. Dovolací súd pritom nepopiera, že v tomto konkrétnom prípade šlo o kombináciu obrazného zahňania žalobcu do kúta (tým, že považoval za nevyhnutné nejako vyriešiť už dlhý čas trvajúci stav nerozhodnutia o jeho opravnom prostriedku proti rozkazu o uvoľnení, na vydanie ktorého rozhodnutia bolo povolané práve žalované), netrvania dosiaľ všetkými na veci participujúcimi súdmi na odstránení elementárnej vady žaloby, reprezentovanej zjavným nesúlalom medzi jej textovou časťou (dôvodmi) a návrhom na výrok požadovaného rozhodnutia súdu (petitom) a do tretice nie najšťastnejšieho a dnešnou judikatúrou už prekonaného záveru, vyjadreného v uznesení kompetenčného senátu najvyššieho súdu z 5. decembra 2017 (sp. zn. 1KO/43/2017 podľa záhlavia a 1KO/36/2017 podľa jeho 2. a 3. strany /?/), ktorým bola v tejto konkrétnej veci vyslovená dôvodnosť nesúhlasu Krajského súdu v Bratislave (v pozícii správneho súdu) s postúpením mu veci dnes už bývalým Okresným súdom Bratislava IV a vecná a miestna príslušnosť Okresného súdu Bratislava IV na konanie v prvej inštancii.

16. Ak totiž žalobca jedným zo svojich podaní ešte v čase zaobrerania sa touto vecou Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 5S/230/2015 reagoval na výzvu súdu tak, že v jeho rámci vyslovil požiadavku na zrušenie rozkazu o uvoľnení, šlo tu podľa všetkého o predčasnú požiadavku na preskúmanie správnosti rozhodnutia služobného orgánu (pred nadobudnutím právoplatnosti takéhoto rozhodnutia, ku ktorému dosiaľ nemalo prísť pre napadnutie rozkazu o uvoľnení odvolaním žalobcu a doterajšiu nemožnosť z čohokoľvek usúdiť na to, že takýto jeho opravný prostriedok žalované nejakým spôsobom vybavilo, pričom až takéto - rozumej druhostupňové - rozhodnutie s následkom právoplatného skončenia správneho konania by sa mohlo stať predmetom prieskumu súdom v rámci správneho súdnictva). Práve tým sa mala situácia vo vzťahu k rozkazu o uvoľnení líšiť od situácie v prípade konania, v ktorom došlo k vydaniu prepúšťaciemu rozkazu (kde po potvrdení rozkazu a zamietnutí odvolania žalobcu žalovaným sa vec už stala na základe žaloby predmetom konania pred najvyšším súdom ako súdom správnym, ktorý napadnuté rozhodnutie aj zrušil a vec vrátil žalovanému správnomu orgánu na ďalšie konanie). So zreteľom k práve uvedenému preto dovolací súd nepovažuje za udržateľné konštatovanie odvolacieho súdu z odôvodnenia napadnutého rozsudku, že to, že o ňom (o odvolaní žalobcu proti rozkazu o uvoľnení) nebolo ďalej konané, je v danej veci bezpredmetné (keďže nebyť takej nečinnosti, k sporu v prejednávanej veci by podľa všetkého vôbec prísť nemuselo), tak ako ani iné konštatovanie kompetenčného senátu z jeho uznesenia o neprihliadaní ním na obsah podania z 5. augusta 2016 označeného ako doplnenie žaloby, lebo išlo o reakciu na nesprávny procesný postup krajského súdu (tu preto, že práve z podania doplnajúceho žalobu o požiadavku na zrušenie rozkazu o uvoľnení muselo byť rovnako mimo akúkoľvek pochybnosť zrejmé, že žalované, majúce rozhodnúť o dôvodnosti tejto požiadavky ako druhostupňový správny orgán, tak zjavne ešte neurobilo, žalobca sa usiloval takýto nielen pre neho neakceptovateľný stav napraviť a v záujme zjednanja nápravy muselo byť podružné a nie

naopak určujúce, akým spôsobom sa požiadavka na súde ocitla).

17. Pokiaľ šlo o problém neodstraňovania vád žaloby, z už vyššie uvedeného vyššie je snád' dostatočne jasné, že ten sa týkal predovšetkým jej petitu a z tohto pohľadu nemala až tak zásadný význam nemožnosť prístúpenia na tú časť argumentácie žalobcu, ktorej cieľom bolo „naštepíť“ na rozhodnutie služobného orgánu, označované za právny úkon (pri marginalizácii jeho verejnoprávnej povahy) všeobecnej úpravy OZ o právnych úkonoch a najmä o dôvodoch ich neplatnosti. Hoci vady žaloby, spočívajúce - tak ako aj v tomto prípade - v jej vnútornej rozpornosti, možno odstrániť oboma ponúkajúcimi sa a do úvahy prichádzajúcimi spôsobmi, teda I. prispôbením petitu žaloby jej dôvodom alebo II. naopak prispôbením dôvodov tej požiadavke, ktorú žalobca vyjadril v petite; súd povolaný na prejednanie sporu a rozhodnutie v ňom v rámci postupu smerujúceho k vecnej prejednatelnosti žaloby a takto aj k poskytnutiu požadovanej súdnej ochrany v materiálnom (nie iba formálnom) zmysle musí mať na zreteli jednak zásadu, podľa ktorej prihliadať sa má len k tým podaniam, ktorými sa nedostatky pôvodnej žaloby eliminujú a túto robia bezchybnou či aspoň čo najviac sa blížiacou takémuto ideálu a naopak je tu povinnosť bez prehánania ignorovať tie podania, ktorými sa pôvodne bezchybné podania kazia či tie s chybami kazia ešte viac (v tejto súvislosti porovnaj napríklad 4Cdo/255/2005), popri nej však tiež účel procesného práva ako celku, ktorým je vytvorenie priestoru pre poskytnutie zhora spomínanej ochrany tak, aby prinajmenšom hypoteticky ostala zachovaná možnosť rozhodnutia jedným i druhým spôsobom (tu rozumej - ak ide o určovaciu žalobu - nielen jej zamietnutím ale tiež vyhovením jej). Hoci ani pri rešpektovaní takýchto pravidiel nemusí byť vylúčené, že schodnej cesty k ochrane práva nebude, súd je povinný sa postarať ešte i o vyhodnotenie možnosti, že takýto záver je namieste preto, že na prejednanie konkrétneho sporu či inej veci nemá právomoc (či už vôbec alebo v danom štádiu konania), a preto je obrazne (za pomoci šachovej terminológie) „na ťahu“ iný orgán, ktorému za tým účelom treba vec postúpiť. Záujem tu má byť práve na nájdení cesty, ako dotknuté (hoc aj možbyť len domnelé) právo ochrániť a vyjadriť ho možno aj za pomoci citátu pripisovaného známej postave československej kinematografie v osobe režiséra K. P. v znení : „Kto chce, hľadá spôsob. Kto nechce, hľadá dôvod.“.

18. S týmto úzko súvisí aj ono označenie záveru vysloveného v jednom z rozhodnutí kompetenčného senátu najvyššieho súdu (inak práve v uznesení z 5. decembra 2017, vedúcom k prejednaniu sporu v prejednávanej veci civilnými súdmi označenými v bodoch 1. a 3. tohto odôvodnenia) za nie najšťastnejší a už prekonaný. Kompetenčný senát totiž podľa obsahu odôvodnenia uznesenia, o ktorom je reč, zjavne favorizoval hľadisko požiadavky vyjadrenej v petite žaloby, jeho nástupca (Kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, zriadený v súvislosti s rekodifikáciou civilného procesu v roku 2015 - tu porovnaj najmä § 11 CSP a § 8 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších zmien a doplnení) však neskôr už vo svojej judikatúre (a to opakovane) zdôraznil, že pre vymedzenie pojmu súkromnoprávneho sporu a súkromnej veci v zmysle § 3 CSP nie je rozhodujúci petit žaloby, ale zásadne príslušná hmotnoprávna úprava právneho vzťahu, z ktorého vznikajú či majú vzniknúť práva alebo povinnosti, ktoré sú predmetom sporu v danej veci (tu porovnaj napríklad 1SKomp/2/2021, 1SKomp/3/2021, 1SKomp/6/2021, 1SKomp/8/2021 či 1SKomp/32/2022). Viazanosť súdov podieľajúcich sa na vzniku kompetenčného sporu rozhodnutím kompetenčného senátu pritom na jednej strane znamená viazanosť výlučne a len týchto súdov (nie teda aj iných orgánov), na strane druhej potom takáto viazanosť znamená iba povinnosť súdu takto určeného za vecne a miestne príslušný na konanie v prvej inštancii (ktoré určenie logicky generuje i odvolací súd) ďalej sa vecou zaoberať a v prípade splnenia všetkých procesných podmienok v nej tiež vecne rozhodnúť bez možnosti už neskôr prinavracat' „do hry“ možnosť, že na takéto prejednanie predsa len mal byť príslušný iný (správny) súd, stále však so zachovaním mu možnosti, že pri preskúmaní procesných podmienok dospeje k záveru o právomoci iného orgánu než súdu.

19. Ak odvolací súd v prejednávanej veci opisovaný problém neposudzoval aj z týchto hľadísk, nemohlo sa mu podariť nielen nájsť tú správnu koncovku svojich úvah týkajúcich sa verejnoprávnej povahy vzťahu strán sporu (ktorou bolo nateraz najviac okolnostiam prípadu zodpovedajúce zastavenie konania pred súdom a postúpenie sporu žalovanému, postavenému tak pred otázku nerozhodnutia o odvolaní

žalobcu proti rozkazu o uvoľnení a súvisiacu otázku napadnutia takto rozkazu už dva razy), ale nemohol si splniť ani dovolaním akcentovanú povinnosť vysporiadať sa v odôvodnení svojho rozsudku objektívne uspokojivo so všetkými podstatnými tvrdeniami (vrátane tých žalobcových, ktoré nešlo označiť za nepodstatné).

20. Nesplnenie si týchto povinností (druhej z nich za cenu priameho stretu s úpravou z ustanovenia § 387 ods. 3 CSP) bolo zjavne postupom tak zasahujúcim do práv neskoršieho dovolateľa, že to malo za následok porušenie práva na spravodlivý proces, a teda i dôvodnosť námietky zaťaženia konania pred odvolacím súdom (resp. jeho výsledku) vytýkanou vadou tzv. zmätočnosti [§ 420 písm. f) CSP].

21. Dovolaciemu súdu preto ani neostávalo iné, než podľa § 449 ods. 1 a § 450 CSP rozhodnúť spôsobom uvedeným vo výroku tohto jeho uznesenia. Práve pre rozhodnutie sa len odvolacieho súdu pre vecné rozhodnutie o žalobe v neprospech iniciátora sporu bez ohľadu na uvedenie si rozpornosti argumentácie na jednej strane hovoriacej o verejnoprávnej povahe vzťahu a na druhej strane snažiacej sa presvedčiť o správnosti vecného rozhodnutia civilného súdu bolo namieste zrušenie len rozsudku odvolacieho súdu s vrátením veci na ďalšie konanie jemu (keď za splnenú nešlo považovať i zákonnú podmienku nemožnosti zjednania nápravy len zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 2 CSP).

22. Celkom na záver ešte na okraj (a v záujme usmernenia ďalšieho postupu) považuje dovolací súd za vhodné uviesť, že obhajobu neuskutočnenia žalovaným nového odvolacieho konania po zrušení jeho skoršieho rozhodnutia vo veci prepúšťacieho rozkazu najvyšším súdom, založenú na tvrdení o vytvorení takto priestoru pre skončenie služobného pomeru žalobcu uvoľnením, podľa názoru najvyššieho súdu nejde dosť dobre označiť za tendenčnú ani účelovú (tak ako to vo svojom rozsudku neskôr zmenenom odvolacím súdom urobil súd prvej inštancie), ak v tomto prípade šlo len o logický dôsledok neúspechu snahy služobných orgánov skončiť služobný pomer žalobcu ešte skôr, než by sa tak stalo na základe žiadosti žalobcu o uvoľnenie zo služobného pomeru buď v spojení s dohodou so žalovaným o čase uvoľnenia alebo s uplynutím príslušnej (zákonom ustanovenej) lehoty (zjednodušene tu ide o to, že prepúšťací rozkaz mal v časových súradniciach prejednávanej veci zmysel len do 30. júna 1998). Obdobne nešlo podľa odvolacieho súdu prijať ani výhrady súdu prvej inštancie voči formulácii výroku rozkazu o uvoľnení, kde jednak povaha uvoľnenia vyvoláva otázku, či o tomto má byť vydané rozhodnutie (personálny rozkaz) a ak aj odpoveď na túto otázku bude kladná, vydané rozhodnutie môže okolnosť skončenia služobného pomeru uvoľnením ku dňu, ktorý už nastal, nanajvýš deklarovať (nie ho konštituovať s účinkami k času vydania rozkazu). Celkom inými a v tomto prípade naozaj rámec konania v prejednávanej veci prekračujúcimi otázkami potom boli otázky slobody a vážnosti vôle žalobcu pri podaní žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru (ktorých zodpovedaniu sa ten, kto napokon bude mať vo veci rozkazu o uvoľnení obrazné posledné slovo, v záujme dostatočne komplexného i analytického rozboru predostretého problému nepochybne nevyhne).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.